

Stichting International Documentary Film Festival Amsterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.487.958

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.774.387

Over de instelling

Stichting International Documentary Film Festival Amsterdam (hierna: IDFA), film, festivals, Amsterdam

De kernactiviteit van IDFA is de presentatie van actueel of vernieuwend aanbod in een internationale context op het terrein van documentaires. Het festival toont jaarlijks ongeveer driehonderd documentaires aan een groot publiek in Amsterdam. Met meer dan tweehonderdvijftigduizend bezoeken is IDFA uitgegroeid tot het grootste documentairefestival ter wereld. De instelling beoogt creatieve documentairefilms en toeschouwers bij elkaar te brengen en een bijdrage te leveren aan het stimuleren van het (inter)nationale documentaireklimaat. DocLab is de plek op het festival waar het experimenteren met nieuwe vertel- en vertoningsvormen plaatsvindt, door de programmering van interactieve en immersieve documentaires. IDFA organiseert ook activiteiten voor scholieren en studenten. Behalve op een algemeen publiek richt het festival zich op (inter)nationale professionals met twee markten en een industry-programma.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.36 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting International Documentary Film Festival Amsterdam een subsidiebedrag toe te kennen van €1.487.958.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De afgelopen jaren is IDFA een meer artistieke koers met een diverser programma gaan varen. Hoewel het aantal bezoeken bijna 240.000 nog niet het niveau van voor corona haalde, zijn de tekenen van herstel hoopvol en was de waardering van het publiek positief. Naast een groot publieksfestival voor de documentaire was het festival ook van belang voor professionals. In 2022 konden meer dan drieduizend (inter)nationale professionals samenkomen in Amsterdam om aan de industry-activiteiten deel te nemen.

Educatie is een belangrijk onderdeel van IDFA gebleven. Het bereik van het aantal leerlingen is de laatste jaren gestegen. Dit kwam onder meer door voorstellingen door het jaar heen, zoals het programma 'Feit, Fictie Fake' en 'De Korte Film Poule'. Via deze poule biedt Eye onder andere films uit de collectie van IDFA aan, met de bijbehorende educatieprogramma's. Met DocLab, het platform voor interactieve documentaires, zag en ziet de raad een mooie plek binnen het programma van IDFA voor vernieuwing, maar ook om een jonger publiek te bereiken.

IDFA heeft een ethische code op basis waarvan wordt gekeken of partners passen bij de kernwaarden van de instelling. Sommige partners willen zich aan IDFA verbinden door de thema's van de programmering.

De raad oordeelt erg positief over de aanvraag van IDFA. Deze is duidelijk en helder geformuleerd vanuit een relevante visie en missie. IDFA heeft een sterk inhoudelijk profiel en is nationaal en internationaal onderscheidend. Alle elementen van de instelling – het festival, de DocLab-activiteiten, talentontwikkeling, internationaal beleid en het Vondelparkpaviljoen – dragen bij aan de door IDFA geformuleerde doelen. Een van de fundamenten is maatschappelijk engagement. Het festival wil met de films die het selecteert de complexiteit van de problemen in de wereld tonen. IDFA biedt ruimte voor nuance, meningen en discussies. De raad constateert dat het festival ingewikkelde onderwerpen en het debat niet schuwt; het kan soms schuren. Hij vindt dat prijzenswaardig en passend bij het profiel van IDFA.

De instelling schrijft dat zij niet alleen een platform wil bieden aan niet-westerse culturen, vrouwen, lhbtq's en mensen met een beperking, maar echte inclusie beoogt, waarbij 'verdruchte perspectieven geïncorporeerd worden in de grote vertellingen over en voor de wereld'. Dit getuigt volgens de raad van een duidelijke visie op het onderwerp inclusie en lijkt niet op gespannen voet met het uitgangspunt van artistieke kwaliteit te staan. De instelling geeft aan dat het verder aanscherpen van de artistieke kwaliteit een van haar speerpunten is. Het streven om documentairekunst toegankelijk te maken en mainstream cinema bijzonder, vindt de raad waardevol. Ook is er speciale aandacht voor documentaires die zich tegen het dominante (artistieke) wereldbeeld keren en daar een eigen visie voor in de plaats stellen.

Daarnaast wil IDFA haar programma's, partners, publiek en organisatie diversifiëren. De belangrijkste activiteit die zij daarvoor onderneemt, en die raakt aan de speerpunten, is het Vondelparkpaviljoen, dat in maart 2024 is geopend. Dit is een eigen plek die het hele jaar door toegankelijk is om nieuwe programma's te presenteren, nieuw publiek te bereiken en nieuwe verbindingen en samenwerkingen aan te gaan. Naast ruimte voor film is er in het

Vondelparkpaviljoen aandacht voor nieuwe media, debat, theater en evenementen.

Met betrekking tot nieuwe media vervult IDFA met DocLab nog altijd een voortrekkersrol. Bij dit onderdeel van het festival worden immersieve en interactieve documentaires getoond, maar is er ook ruimte voor reflectie op nieuwe technologieën. De focus ligt in de subsidieperiode 2025 - 2028 op nieuwe presentatie- en tentoonstellingsformats, het uitbreiden van de activiteiten voor een jonger en lokaal publiek, en het vergroten van de toegankelijkheid. Daarnaast beoogt de instelling met DocLab een wereldwijde coalitie tussen musea, festivals en vertoningsplekken tot stand te brengen. Dit samenwerkingsverband richt zich specifiek op de productie, presentatie en verspreiding van immersieve kunst. De nieuwe mediaprogrammering van DocLab krijgt ook een plek in het Vondelparkpaviljoen. De raad is erg positief over de lijn die IDFA verder inzet met DocLab. Ook is de instelling mede-initiatiefnemer van de Moonshot coalitie, die als doel heeft om de Nederlandse digitale cultuursector te versterken en zichtbaarder te maken.

De raad heeft tevens waardering voor de rol die het festival speelt in talentontwikkeling voor niet-westerse makers. Hij vraagt zich af of de bijdrage aan Nederlandse talentontwikkeling daarnaast nog verder zou kunnen groeien. Ten aanzien van talentontwikkeling speelt het Vondelparkpaviljoen de komende subsidieperiode ook een duidelijke rol. Op deze wijze brengt IDFA talenten (in verschillende trajecten) het hele jaar door samen en wordt de kruisbestuiving tussen de talenten en de verschillende onderdelen van IDFA sterker.

Naast een publieksfestival is IDFA ook een belangrijke en gewaardeerde plek voor professionals. Jaarlijks komen drieduizend internationale professionals bijeen voor twee markten – het Forum en Docs for Sale – en een programma met talkshows. In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil IDFA het aandeel van professionals uit niet-westerse landen laten stijgen van 30 naar 50 procent. De instelling richt voor de stijgende bijbehorende kosten een fonds op. De raad vindt dat de instelling haar internationale rol met verve vervult.

Maatschappelijke betekenis

IDFA heeft in de subsidieperiode 2021 - 2024 samengewerkt met Amsterdamse instellingen om, naast het realiseren van spreiding, ook een jonger en cultureel divers publiek te bereiken. Zo werkte IDFA samen met onder andere het Bijlmerpark Theater, Podium Mozaïek en De Meervaart.

Het festival had de laatste jaren een divers programma, met in 2022 een aandeel van 33 procent niet-westerse films en 55 procent vrouwelijke filmmakers. Met het oog op de diversiteit van het personeel zijn de afgelopen subsidieperiode het bestuur, de staf, de selectiecommissies en het team van scouts gevarieerder

samengesteld. IDFA programmeerde niet alleen rondom het thema duurzaamheid, maar heeft hier zelf ook aandacht aan besteed. Zo stimuleerde de instelling actief reisalternatieven voor vliegen, was de festivalcatering vegetarisch en is het vervoer tijdens het festival zoveel mogelijk verduurzaamd. Ook is er een ethische code met betrekking tot de partnerstrategie van IDFA. De raad heeft waardering voor het feit dat de thematiek van de maatschappelijke geëngageerde programmering in lijn is met de acties die de instelling zelf onderneemt op dat vlak. In 2021 - 2022 heeft er een update van het functiehuis van IDFA plaatsgevonden. Ook vond in 2022 tweemaal een inflatiecorrectie plaats, waarbij de tweede correctie ook bestemd was voor de flexibele schil.

In het nieuwe Vondelparkpaviljoen wordt geprogrammeerd in samenwerking met jonge gastcuratoren en instellingen als DARKMATTER Collective, Black Achievement Month, Amsterdam Dance Event, Mister Motley en het Stedelijk Museum Amsterdam. Op plekken als Podium Mozaïek, Cinema De Vlucht en De Meervaart wordt inhoudelijk samengewerkt met partners als Female Economy, New Metropolis Nieuw-West en MeervaartStudio. Naast de samenwerking met MIT is er binnen DocLab een nieuwe samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam. De raad ziet dat IDFA en de verschillende partners elkaar weten te vinden. Het Vondelparkpaviljoen biedt ongetwijfeld kansen om meer organisaties te binden die ondergerepresenteerde groepen vertegenwoordigen.

Zoals gezegd heeft de instelling de laatste jaren stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. In 2050 wil IDFA volledig klimaatneutraal zijn. Ook is het festival in 2025 onderdeel van een testcase om binnen Europa te komen tot standaarden voor meting en certificering. IDFA oefent ook invloed uit op haar publiek, partners en leveranciers. Oxfam Novib is een partner die zich inzet voor duurzaamheid en milieubewustzijn, waarmee de instelling al lang samenwerkt. De raad is positief over de stappen die IDFA op dit gebied zet.

De instelling is in de aanvraag voldoende ingegaan op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. Zij gaat in de aanvraag ook voldoende in op sociale veiligheid. Die wordt geborgd door een onafhankelijke vertrouwenspersoon en een gedragscode. Op afspraken over honorering wordt in de aangeleverde stukken uitgebreid ingegaan. In 2023 heeft de instelling samen met een aantal andere filmfestivals een extern bureau verzocht een onderzoek te doen naar eerlijke betaling in de sector. Hieruit kwam naar voren dat de filmfestivals nog niet markconform belonen. Er is nu een Raamwerk filmfestivals opgesteld dat dit moet verbeteren. In 2024 wordt er een Werkcode Filmfestivals opgesteld onder begeleiding van PACCT, waarin een gezamenlijk salarishuis, een omrekentool voor freelancers waarmee de tarieven aansluiten op de salarissen, een gezamenlijke set secundaire arbeidsvoorwaarden en een afgestemd opleidingsbeleid worden opgenomen.

De instelling beschrijft beperkt hoe haar beleid is vormgegeven om diversiteit onder personeel, bestuur en raad van toezicht te bevorderen. In de aanvraag wordt wel uitgebreid ingegaan op hoe diversiteit en inclusie thema's zijn bij de werving.

Toegankelijkheid

Samen met de andere filmfestivals in de Culturele basisinfrastructuur (BIS) ontwikkelde IDFA in 2020 een tool om het festival online te beleven. Zo konden films live gestreamd worden met een inleiding en een nagesprek. In 2022 werd ook nog elke avond een nieuwe film online geprogrammeerd met een korte inleiding. Deze films waren ondertiteld en een aantal daarvan kreeg audiodescriptie.

In 2023 presenteerde IDFA onder de naam 'Under Construction' een programma met bijzondere vertoningen op een vaste locatie voor documentaires in Amsterdam. In maart 2024 werd het Vondelparkpaviljoen officieel geopend. De raad ziet dit als een belangrijke stap om zichtbaarder te zijn en een diverser publiek te kunnen trekken gedurende het jaar. Hoewel het landelijke 'The Best of IDFA on Tour' door de coronapandemie niet altijd heeft kunnen doorgaan, was en is dit een goede manier om bezoekers in het land te bereiken en ook daar zichtbaar te zijn. De zichtbaarheid werd ook vergroot door de samenwerking met de publieke omroep.

Het beleid van IDFA inzake publiekbereik is helder omschreven en is realistisch omdat het festival kiest voor het consolideren van het huidige bezoek. Verdere groei heeft voor de instelling momenteel geen prioriteit. Wel zet het festival in op een toename van jong en cultureel divers publiek. Cijfers laten zien dat het festival nieuw publiek trekt en ook meer publiek jonger dan 45 jaar.

Voor de subsidieperiode 2025 - 2028 introduceert het festival een nachtprogrammering, gaat het samenwerken met instellingen die jongeren bereiken, zoals DARKMATTER Collective en Kanaal40, versterkt het aanbod voor studenten en gaat het een specifieke prijsstrategie hanteren. Ook voor dit doel spelen het Vondelparkpaviljoen en de programmering een belangrijke rol. Daarnaast is ook educatie een speerpunt voor het paviljoen. Hier worden schoolvoorstellingen en filmlessen voor leerlingen en workshops voor docenten georganiseerd. IDFA wil een toegankelijk en herkenbaar programma aanbieden voor scholieren vanaf groep 6 in het primair onderwijs, het voorgezet onderwijs en het mbo. De instelling beoogt daarmee een groeiende groep leerlingen te bereiken: van 50.000 leerlingen in 2022 naar 60.000 in 2028. De raad ziet de meerwaarde van een eigen theater om verdieping te geven aan scholieren en studenten. Het hele jaar door kan in het Vondelparkpaviljoen deelgenomen worden aan activiteiten. Ook werkt IDFA samen met de andere BIS-festivals en

Eye op het gebied van documentaire en filmeducatie. Via Docschool Online worden gratis online films en lessen aangeboden.

Naast het speerpunt van een jonger publiek focust IDFA zich op het vergroten van de toegankelijkheid, met speciale aandacht voor mensen met fysieke beperkingen. Dit omvat duidelijke communicatie over de toegankelijkheid van festivallocaties. Wat betreft de programmering breidt IDFA het aantal prikkelarme voorstellingen en voorstellingen die toegankelijk zijn voor mensen met auditieve of visuele beperkingen geleidelijk uit. De instelling stelt zich ten doel dat minstens 10 procent van de festivalprogrammering, inclusief de evenementen in het Vondelparkpaviljoen, toegankelijk is voor deze doelgroepen. De raad waardeert de inspanning van IDFA op het gebied van toegankelijkheid en het feit dat de instelling daar concrete doelen aan verbindt.

Bedrijfsmatige gezondheid

Qua bezoekersaantallen en recettes liet IDFA een herstel zien, maar is de instelling nog niet op het niveau van voor de coronapandemie. In 2022 had IDFA te maken met een forse kostenstijging die vooral te wijten was aan de stijging van de reis- en verblijfskosten van gasten en van locatiekosten. De baten waren in 2022 gedaald, wat vooral wordt verklaard door het wegvallen van de bijdrage van de Ford Foundation van ruim 600.000 euro. Wel zijn in dat jaar de sponsorinkomsten en directe inkomsten (licht) gestegen.

De begroting laat voor de subsidieperiode 2025 - 2028 een negatief resultaat zien. Dit verwacht de instelling aan te vullen vanuit de reserves. Zij zet in deze periode niet in op grote veranderingen, waardoor de baten en de lasten jaarlijks nagenoeg gelijk zullen zijn. De personeelslasten nemen in 2025 toe vanwege de verwachte implementatie van de honoreringsrichtlijn. De baten nemen naar verwachting ook toe. Na de verhuizing in 2024 verwacht IDFA op de nieuwe locatie haar programmering te kunnen uitbreiden, waardoor de eigen inkomsten zullen toenemen. Door het verhogen van de ticketprijs hoopt de instelling ook haar publieksinkomsten in de subsidieperiode 2025 - 2028 te verhogen. Deze financiële cijfers lijken aan te sluiten bij de begrote activiteiten.

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is. In de aangeleverde stukken beschrijft de instelling welke financiële risico's zij onderkent en hoe zij hiermee omgaat. Zo hanteert zij een risicomatrix die jaarlijks wordt gemonitord, geanalyseerd en waar nodig bijgesteld. Ook heeft IDFA een financiële buffer van 7,5 procent en een werkbegroting met een post onvoorziene kosten, om tegenvallende inkomsten en onvoorziene uitgaven te kunnen opvangen.

De instelling licht onvoldoende toe hoe zij de principes van de Governance Code Cultuur toepast. De raad hecht eraan dat de instelling de toepassing van deze code in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

IDFA is gevestigd in Amsterdam. De raad constateert dat er binnen het subartikel van de categorie Film meer aanvragers zijn dan dat er plekken beschikbaar zijn, maar dat zij dezelfde vestigingsplaats hebben. Geografische spreiding heeft bij de beoordeling van deze aanvragen dan ook geen rol gespeeld.